Lietas arhīva Nr. A42-01148-20/18
ECLI:LV:ADRJRIT:2020:0630.A420308819.4.S

ADMINISTRATĪVĀ RAJONA TIESA
RĪGAS TIESU NAMS

S P R I E D U
LATVIJAS TAUTAS VĀRDĀ

Rīgā 2020. gada 30. jūnijā

Administratīvā rajona tiesa šādā sastāvā:
tiesnese A. Zariņa,

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz /pers. A/ pieteikumu par 2011. gada 26. maijā starp Rīgas domes Mājokļu un vides departamenta Kapu pārvaldi un /pers. B/ noslēgtā kapavietas uzturēšanas līguma Nr. 11?3273 spēkā esību un jauna kapavietas uzturēšanas līguma noslēgšanu ar /pers. A/.

Aprakstošā daļa

[1] 2019. gada 1. jūnijā pieteicējs /pers. A/ vērsās Rīgas domes Mājokļu un vides departamentā, lūdzot atzīt par spēkā neesošu un atcelt 2011. gada 26. maijā starp pašvaldību un /pers. B/ noslēgto līgumu Nr. 11?3273 par kapavietas uzturēšanu, kas atrodas II Meža kapsētā, Rīgā, Gaujas ielā 12, /kapavieta/(turpmāk arī - kapavietas uzturēšanas līgums), noslēgt minētās kapavietas uzturēšanas līgumu ar pieteicēju.

[2] Ar Rīgas domes Mājokļu un vides departamenta Kapu pārvaldes 2019. gada 14. augusta lēmumu Nr. DMVK?19?106?ap pieteicējs informēts, ka kopš 1992. gada kapavietas uzturētājs ir /pers. B/, ar viņu ir noslēgts kapavietas uzturēšanas līgums, tāpēc atbilstoši Rīgas domes 2015. gada 28. aprīļa saistošajiem noteikumiem Nr. 145 „Rīgas pilsētas pašvaldības kapsētu darbības un uzturēšanas saistošie noteikumi" (turpmāk – saistošie noteikumi Nr. 145) jauns kapavietas uzturēšanas līgums ar pieteicēju nevar tikt noslēgts. Pieteicējs sākotnējo lēmumu apstrīdēja.

[3] Ar Rīgas domes Mājokļu un vides departamenta 2019. gada 24. septembra lēmumu Nr. DMV?19?21205?ap sākotnējais lēmums atstāts negrozīts, norādot tālāk minētos apsvērumus.

[3.1] /pers. B/ ir kapavietas uzturētājs kopš 1992. gada, 2011. gada 26. maijā ar viņu noslēgts kapavietas uzturēšanas līgums saskaņā ar tajā laikā spēkā esošo Rīgas domes 2008. gada 9. decembra saistošo noteikumu Nr. 149 „Rīgas pilsētas pašvaldības kapsētu darbības un uzturēšanas noteikumi" (turpmāk – saistošie noteikumi Nr. 149) 66. punktu.

[3.2] /pers. B/ kā kapavietas uzturētāja tiesību pārņēmēju ir norādījis /pers. C/. Saistošie noteikumi Nr. 149 neparedzēja, ka kapavietas uzturēšanas līgumu slēgtu arī kapavietas uzturētāja tiesību un pienākumu pārņēmējs, tāpēc līgumu /pers. C/ nav parakstījis. Atbilstoši noslēgtajam līgumam pašvaldībai ir pienākums kapavietas uzturētāja nāves gadījumā noslēgt jaunu kapavietas uzturēšanas līgumu ar līgumā norādīto kapavietas uzturētāja tiesību un pienākumu pārņēmēju. Gadījumā, ja trīs gadu laikā pēc uzturētāja nāves nepiesakās neviens uzturētāja tiesību un pienākumu pārņēmējs, uzturēšanas līgums izbeidzas.

[3.3] Pašvaldība nav konstatējusi, ka strīdus kapavieta ir nekopta. Līdz ar to secināms, ka /pers. B/ kapavietas uzkopšanu veic atbilstoši saistošo noteikumu Nr. 145 prasībām.

[3.4] Nav iestājies neviens no līgumā vai saistošajos noteikumos Nr. 145 noteiktajiem gadījumiem līguma izbeigšanai vai kapavietas ierādīšanai citam uzturētājam.

[4] Ar Rīgas domes 2019. gada 29. novembra vēstuli Nr. RD?19?323?ap pieteicējs informēts, ka Rīgas domes Mājokļu un vides departamenta 2019. gada 24. septembra lēmums Nr. DMV?19?21205?ap pārsūdzams tiesā.

[5] 2019. gada 13. decembrī Administratīvajā rajona tiesā saņemts /pers. A/ pieteikums par kapavietas uzturēšanas līguma spēkā esību un jauna kapavietas uzturēšanas līguma noslēgšanu ar pieteicēju. No pieteikuma izriet tālāk minētie apsvērumi.

[5.1] Ar kapavietas uzturēšanas līgumu kapavietas uzturēšanas tiesības ir nodotas /pers. C/, tāpēc /pers. B/ vairs nav kapavietas uzturētājs. Saistošajos noteikumos nav paredzēts, ka kapavietas tiesību un pienākumu pārņēmēja neparaksta kapavietas uzturēšanas līgumu. Konkrēto kapavietas uzturēšanas līgumu /pers. C/ nav parakstījis. Minētais līgums ir spēkā ar /pers. B/, bet /pers. C/ nav tiesības veikt kapavietas uzturētāja pienākumus. Kapavietas uzturēšanas pienākumu pārņemšana uzskatāma par prettiesisku.

[5.2] /pers. B/ skaitās kapavietas uzturētājs kopš 1992. gada, tātad arhīvā jābūt 1992. gada kapavietas uzturēšanas līgumam, taču tāda līguma nav.

Iepriekš iespējams ir bijis kapavietas uzturēšanas līgums ar /pers. D/, kurā kā uzturēšanas tiesību pārņēmējs norādīts /pers. B/.

[5.3] Sākotnējā lēmumā ir atsauces uz normatīvajiem aktiem, proti, saistošajiem noteikumiem Nr. 145 un Nr. 149, kurus nav iespējams identificēt. Pamatojot pārsūdzēto lēmumu ar saistošajiem noteikumiem Nr. 145, to vienlaikus nevar pamatot ar spēkā neesošiem noteikumiem Nr. 149s.

[5.4] Kapavietu šobrīd kopj pieteicējs, savukārt /pers. B/ un /pers. C/ nav darījuši neko kapavietas uzturēšanai. Lietā nav pierādījumu, ka kapavietas apsekošana ir notikusi.

[5.5] Pēc pieteicēja pieprasījuma izsniegtajos administratīvās lietas materiālos atrodas pārsūdzētā lēmuma kopija, kuru parakstījušas trīs amatpersonas, bet pieteicējam paziņotajā eksemplārā šādu parakstu un spiedogu nav. Tas norāda, ka pieteicējam nav nosūtīta pilnīga lēmuma kopija.

[5.6] Lietas materiālos nav iestādes pieprasījums /pers. B/ un /pers. C/ sniegt viedokli par lietas apstākļiem. Iestādes lietvedības informācijas sistēmā reģistrētie dati nav pietiekami.

[6] Paskaidrojumā par pieteikumu Departaments norāda, ka pieteikumu neatzīst. Paskaidrojumā norādīts tālāk minētais.

[6.1] Nepastāv tiesisks pamats kapavietas uzturēšanas līguma noslēgšanai ar pieteicēju, jo normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā nav izbeigtas kapavietas uzturēšanas tiesības ar /pers. B/.

[6.2] Kapsētu pārvaldes kapavietu komisija nav konstatējusi, ka kapavieta ir nekopta, līdz ar to arī nav konstatējams, ka kapavieta netiek uzturēta atbilstoši līguma vai saistošo noteikumu Nr. 145 prasībām.

[6.3] Pieteicējs nepareizi secinājis, ka ar kapavietas uzturēšanas līgumu kapavietas uzturēšanas tiesības ir nodotas /pers. C/. Minētais apgalvojums nav patiess, nav pamata uzskatīt, ka līgumā ir pretrunas. Līguma 2.3. apakšpunktā nepārprotami norādīts, ka kapsētas pārzinim ir pienākums kapavietas uzturētāja nāves gadījumā noslēgt līgumu par kapavietas uzturēšanu ar līguma 1.2. apakšpunktā norādīto personu. Līguma 1.2. apakšpunktā kapavietas uzturētājs kā kapavietas uzturētāja tiesību pārņēmēju norādījis /pers. C/. Atbilstoši līguma 2.3. apakšpunktam kapsētas pārzinim būs pienākums kapavietas uzturētāja nāves gadījumā noslēgt līgumu par kapavietas uzturēšanu ar /pers. C/, nevis pieteicēju.

[7] Ievērojot pieteicēja pieteikumā izteikto lūgumu un pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 112.[1] panta pirmo daļu, lieta tiek skatīta rakstveida procesā.

Motīvu daļa

[8] Saistošo noteikumu Nr. 145 23. punkts noteic, ka kapavietu var ierādīt un piešķirt citam kapavietas uzturētājam šo noteikumu 22. punktā norādītajos gadījumos. Minēto noteikumu 22. punkts paredz, ka kapavietas uzturēšanas tiesības izbeidzas un kapavieta pāriet pašvaldības īpašumā, ja: 1) kapavieta tiek atbrīvota sakarā ar pārapbedīšanu; 2) trīs gadu laikā pēc kapavietas uzturētāja nāves nav pieteicies neviens kapavietas uzturētāja tiesību un pienākumu pārņēmējs; 3) kapavieta trīs gadus ir atzīta par nekoptu; 4) kapavietas uzturētājs rakstveidā atsakās no kapavietas uzturēšanas tiesībām, kā arī no kapavietā uzstādītā viņam piederoša kapavietas aprīkojuma un 60 dienu laikā pie kapsētas pārziņa nepiesakās neviens kapavietas uzturētāja tiesību pārņēmējs.

Saistošo noteikumu Nr. 145 26. punkts noteic, ka kapavietas uzturēšanas līgumu kapavietas uzturētāja nāves gadījumā, ja līgumā par kapavietas uzturēšanu nav norādīts kapavietas uzturētāja tiesību un pienākumu pārņēmējs, var noslēgt ar kapavietas uzturētāja laulāto, radinieku vai ar kapavietā apbedītā miršā laulāto vai radinieku. Savukārt saskaņā ar saistošo noteikumu Nr. 145 27. punktu, ja par kapavietas uzturēšanas tiesību iegūšanu piederīgie nevar vienoties, priekšroka ir pirmajam, kurš iesniedzis kapsētas pārzinim rakstveida iesniegumu par kapavietas uzturēšanas tiesību pārņemšanu.

[9] No lietā esošā 2011. gada 26. maija līguma Nr. 11-3273 redzams, ka pašvaldība ir noslēgusi līgumu ar /pers. B/ par kapavietas uzturēšanu, kas atrodas II Meža kapsētā, Rīgā, Gaujas ielā 12, Zvana kalna sektorā, terasē, 2. vietā (*lietas 14., 15. lapa*). Vienlaikus minētā līguma 1.2. punktā norādīts, ka kapavietas uzturētāja tiesību un pienākumu pārņēmējs ir /pers. C/. Līgumu ir parakstījusi kapsētas pārzine un kapavietas uzturētājs /pers. B/.

Tiesa secina, ka pieteicējs pieteikumā pamatoti norādījis, ka strīdus kapavietas uzturētājs ir /pers. B/. Tā tas izriet no minētā līguma, kuru pieteicējs ir iesniedzis tiesā. Kā to iestāde pamatoti vairākkārt pieteicējam ir skaidrojusi, tad ar viņu nevar noslēgt līgumu par strīdus kapavietas uzturēšanu, jo pēc /pers. D/ nāves 1992. gadā tās uzturēšanas tiesības saskaņā ar minēto līgumu ir piešķirtas /pers. B/. Minētā persona nav atteikusies no šīm tiesībām. Kapavieta nav tikusi atbrīvota sakarā ar pārapbedīšanu. Attiecīgi nav iestājušies saistošo noteikumu Nr. 145 22.1., 22.2., 22.4. apakšpunktā minētie kapavietu uzturēšanas tiesību izbeigšanās gadījumi.

Lai arī pieteicējs pieteikumā un tā papildinājumos ir apšaubījis iestādes vēstulēs norādīto, ka /pers. B/ jau kopš 1992. gada ir strīdus kapavietas uzturētājs, lūdzis izprasīt līgumu, kas to pierāda, tiesa minētos apstākļus nepārbaudīs, tie neattiecas uz izskatāmās lietas pieteikuma priekšmetu. Šobrīd termiņa nokavējuma dēļ pieteicējam ir zudušas subjektīvās tiesības prasīt tiesu pārbaudīt, vai 2011. gadā pamatoti tika noslēgts strīdus līgums. Attiecīgi šajā lietā tiesa nevērtēs minētā līguma noslēgšanas apstākļus.

[10] Pieteikumā un iesniegumos iestādē pieteicējs norāda, ka ar 2011. gada 26. maija līgumu Nr. 11-3273 kapavietas uzturēšanas tiesības tika nodotas /pers. C/, tādējādi /pers. B/ vairs neskaitās kapavietas uzturētājs. No minētā tālāk izriet pieteicēja pieņēmums, ka /pers. B/ vairs nav līguma puse, bet, tā kā uz līguma nav /pers. C/ paraksta, tad līgums nekādas tiesiskās sekas šobrīd nerada. Minētie pieteicēja apsvērumi nav pamatoti tālāk izklāstīto argumentu dēļ.

Saistošo noteikumu Nr. 149 44.1. apakšpunkts noteica, ka kapavietas uzturētājam ir pienākums noslēgt ar kapsētas pārzini līgumu par kapavietas uzturēšanu (2. pielikums), norādot personu, kura būs kapavietas uzturētāja tiesību un pienākumu pārņēmēja (*tiesību norma redakcijā, kas bija spēkā kapavietas uzturēšanas līguma noslēgšanas brīdī*). Minētā norma vēlāk pārņemta arī saistošo noteikumu Nr. 145 46.1. apakšpunktā. Abu saistošo noteikumu 2. pielikumā ir ietverts kapavietas uzturēšanas līguma paraugs, kurā paredzēts norādīt kapavietas uzturētāja tiesību un pienākumu pārņēmēju kapavietas uzturētāja nāves gadījumā. Līguma noteikumos cita starpā ir paredzēts kapsētas pārziņa pienākums kapavietas uzturētāja nāves gadījumā noslēgt līgumu par kapavietas uzturēšanu ar līguma 1.2. punktā norādīto personu kapavietas uzturētāja tiesību un pienākumu pārņēmēju.

Iestāde pārsūdzētajā lēmumā pieteicējam pamatoti ir izskaidrojusi, ka no minētajām tiesību normām nepārprotami izriet, ka kapsētas pārzinim ir pienākums kapavietas uzturētāja nāves gadījumā noslēgt līgumu par kapavietas uzturēšanu ar līguma 1.2. apakšpunktā norādīto personu. Attiecīgi tas nenozīmē to, ka līguma 1.2. apakšpunktā norādītā persona kļūst par kapavietas uzturētāju no šī līguma noslēgšanas brīža.

2011. gada 26. maijā /pers. B/ noslēdza kapavietas uzturēšanas līgumu, tādējādi atbilstoši normatīvajiem aktiem un līguma noteikumiem kļūstot par kapavietas uzturētāju. Strīdus līguma 1.2. apakšpunktā /pers. B/ kā kapavietas uzturētāja tiesību un pienākumu pārņēmēju savas nāves gadījumā norādījis /pers. C/. Minētais nozīmē, ka trešās personas nāves gadījumā iestādei būs pienākums noslēgt kapavietas uzturēšanas līgumu ar /pers. C/. Tomēr tas nenozīmē, ka /pers. C/ ir pienākums kļūt par kapavietas uzturētāju. Tā kā /pers. C/ nav 2011. gada 26. maija līguma slēdzēja puse, viņš šo līgumu

pamatoti nav parakstījis. Ja /pers. C/ izrādīs vēlmi noslēgt kapavietas uzturēšanas līgumu, kapsētas pārzinim būs pienākums šādu līgumu noslēgt. Attiecīgi šobrīd līgums ir spēkā esošs, abas līguma puses to ir parakstījušas.

[11] Pieteicējs pieteikumā norādījis, ka /pers. B/ ir pārkāpis saistošo noteikumu Nr. 145 46.4.?46.6. apakšpunktu, proti, pienākumu regulāri kopt un labiekārtot ierādīto kapavietas teritoriju, regulāri apgriezt kapavietas dzīvžogu līdz 0,7 m augstumam, kapavietas kopšanas laikā radušos atkritumus nogādāt atkritumu savākšanas vietā novietotajos konteineros. No pieteikuma izriet, ka kapavieta netiek pienācīgā kārtā apkopta, netiek savāktas lapas, apgriezti krūmi un netiek veikti citi uzturēšanas pasākumi, vienīgi 2015. gadā ir novietota kapavietas apmale. Attiecīgi no pieteikuma izriet, ka kapavietas uzturēšanas līgums būtu izbeidzams saskaņā ar saistošo noteikumu Nr. 145 22.3. apakšpunktu.

Saistošo noteikumu Nr. 145 22.3. apakšpunkts noteic, ka kapavietas uzturēšanas tiesības izbeidzas un kapavieta pāriet pašvaldības valdījumā, ja kapavieta trīs gadus ir atzīta par nekoptu. Minēto noteikumu 48. punkts noteic, ka reizi gadā kapavietu komisija apseko nekoptās kapavietas, sastāda aktu par katru nekopto kapavietu un marķē to ar noteikta parauga brīdinājuma zīmi. Noteikumu 51. punkts noteic, ja kapavietas uzturētājs vai viņa pilnvarotā persona pēc trešā šo saistošo noteikumu 48. punktā minētā akta sastādīšanas trīs mēnešu laikā nesakopj kapavietu un neierodas Kapsētu pārvaldē vai pie kapsētas pārziņa, līgums par kapavietas uzturēšanu tiek izbeigts. No minētajām tiesību normām izriet, ka kapavietu komisija reizi gadā apseko nekoptās kapavietas, aktu sastādot tikai par katru nekopto kapavietu. Tādējādi no normatīvā regulējuma neizriet iestādes pienākums dokumentēt informāciju par visu kapsētu kapavietu apsekošanas rezultātiem. Tāpēc nav pamatots pieteicēja pārmetums iestādei, ka no lietas materiāliem neizriet, ka šāda kapu apsekošana ir tikusi veikta. Arī tiesai nav pamata apšaubīt iestādes normatīvajos aktos noteikto pienākumu izpildi, ja vien uz to nenorāda objektīvi iebildumi. Pārsūdzētajā lēmumā un paskaidrojumā iestāde norādīja, ka kapavietu komisija nav konstatējusi, ka trešās personas uzturētā kapavieta ir nekopta, līdz ar to arī nav konstatējams, ka kapavieta netiek uzturēta atbilstoši saistošo noteikumu Nr. 145 vai uzturēšanas līguma prasībām. Tā kā pieteicējs pats vairākkārt ir uzsvēris, ka viņš kopj strīdus kapavietu, tad tiesai nav pamata secināt, ka minētā kapavieta netiek kopta. Tiesa papildus norāda, ka apstākļos, kad kapavietas uzturēšana (apkopšana, krūmu apgriešana u.tml.) vispār tiek veikta neatkarīgi no tā, vai to veic kapavietas uzturētājs, viņa pilnvarota persona vai jebkura cita persona, kapavietu komisijai, veicot ikgadējo kapavietu apsekošanu, objektīvi nav iespējams konstatēt kapavietas nekopšanas faktu. Komisija arī nevar izsekot, kura persona un kurā brīdī ir veikusi katras kapavietas apkopšanu. Turklāt arī pats pieteicējs pieteikumā norādījis, ka 2015. gadā kapavietā ir tikusi uzstādīta kapavietas apmale, tādējādi kritiku neiztur pieteicēja apgalvojums, ka laikā no 2012. gada līdz pieteikuma sastādīšanas brīdim nekas neliecināja, ka trešā persona būtu apmeklējusi kapavietu un veikusi uzturēšanas darbus. Arī no pieteicēja iesniegtajām fotogrāfijām ne iestāde, ne arī tiesa nevar izdarīt neapšaubāmu secinājumu, ka kapavieta regulāri netiek kopta, turklāt trīs gadu garumā (*lietas 41.?70. lapa*). Ievērojot, ka kapavietu komisija nav konstatējusi kapavietas nesakopšanas aktu, iestādei nebija pamata izbeigt kapavietas uzturēšanas līgumu ar /pers. B/.

[12] Pieteicējs izteicis iebildumus, ka viņam nosūtītā kapavietas uzturēšanas līguma kopija ir rediģēta, kas tostarp rada šaubas par līguma spēkā esību. Pārbaudot lietā esošā kapavietas uzturēšanas līguma kopiju, tiesa secina, ka pieteicējam izsniegtajā līguma kopijā ir aizklāts /pers. B/ personas kods un dzīvesvietas adrese, /pers. D/ personas kods, kā arī /pers. C/ personas kods un dzīvesvietas adrese. Proti, iestāde, nosūtot līguma kopiju, ir anonimizējusi fizisko personu datus. Pieteicēja apgalvojums, ka tāpēc līgums varētu nebūt spēkā ir acīmredzami nepamatots.

Pieteicējs pieteikumā norādīja, ka viņam nosūtīta nepilnīga vai neatbilstoša lēmuma versija, jo iestādes eksemplāru ir parakstījušas vairākas amatpersonas, uz tā ir vairāk amatpersonu zīmogi, pieteicēja eksemplārā šādi paraksti un zīmogi nav. Pieteicēja apgalvojums, ka viņam nosūtītais lēmuma eksemplārs ir nepilnīgs nav pamatots. Saskaņā ar Ministru kabineta 2018. gada 4. septembra noteikumu Nr. 558 "Dokumentu izstrādāšanas un noformēšanas kārtība" 76. punktu ja dokumentu sūta ārpus organizācijas, vizē tikai to eksemplāru, kurš paliek dokumenta autoram. Ja dokuments paliek organizācijas lietā, vizē pirmo dokumenta eksemplāru. Tiesa norāda, ka pieteicēja šaubām nav pamata, viņam nosūtītā lēmuma eksemplāra saturs ir identisks iestādes lietvedībā esošajam. Par eksemplāru saturiskajām atšķirībām pieteicējs neko nav minējis. Arī pārējiem pieteicēja aprakstītajiem apsvērumiem šajā lietā nav nozīmes, tiesa tos detalizēti nevērtēs.

[13] Ievērojot iepriekš spriedumā aprakstīto, tiesa nekonstatē nevienu no saistošo noteikumu Nr. 145 22. punktā noteiktajiem priekšnoteikumiem, lai atzītu, ka uzturēšanas tiesības /pers. B/ ir izbeigušās. Attiecīgi arī atbilstoši minēto noteikumu 23. punktam kapavietas uzturēšanas tiesības pieteicējam nevar piešķirt.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.?251., 256.[1] pantu un 289.?291. pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda

noraidīt /pers. A/ pieteikumu par 2011. gada 26. maijā starp Rīgas domes Mājokļu un vides departamenta Kapu pārvaldi un /pers. B/ noslēgtā kapavietas uzturēšanas līguma Nr. 11?3273 spēkā esību un jauna kapavietas uzturēšanas līguma noslēgšanu ar /pers. A/.

Atzīt, ka 2011. gada 26. maijā starp Rīgas domes Mājokļu un vides departamenta Kapu pārvaldi un /pers. B/ noslēgtais kapavietas uzturēšanas līgums Nr. 11?3273 ir spēkā esošs.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnese A. Zariņa